

από μ. Λεωέρη Κουσιόμη
αντίχρ. σαν μ. Θέμελη

Αρχείο
Λόγια

(προσφώνηση)

Με σεβασμό, αισθήματα τιμής και μνήμης βρισκόμαστε σήμερα εδώ, στη Γυάρο.

Προσκυνητές. Προσκυνητές σ' έναν τόπο μαρτυρικό, σ' έναν τόπο θυσίας, σ' έναν τόπο σύμβολο.

Όλοι μας στεκόμαστε με ευγνωμοσύνη μπροστά στους χιλιάδες Έλληνες που εκτοπίστηκαν, βασανίστηκαν, ταπεινώθηκαν και πολλές φορές έδωσαν την ίδια τη ζωή τους για τη Δημοκρατία και την Ελευθερία.

Την Ελευθερία που κάθε θυσία της αξίζει, που ποτέ κανένας αγώνας δεν είναι αρκετός γι' αυτήν.

Λίγοι τόποι μπορούν να συμβολίζουν με τέτοια διαχρονική δύναμη τη σημασία του καθημερινού αγώνα για τη Δημοκρατία, λίγοι τόποι μπορούν συμπυκνώνουν με τέτοιο τρόπο το νόημα της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Ανθρώπινη αξιοπρέπεια, δημοκρατία και ελευθερία. Αξίες υπέρτατες που οι μνήμες τις οποίες γεννούν τόποι σαν τη Γυάρο δυναμώνουν την πίστη για την ασυμβίβαστη υπεράσπισή τους.

Η μνήμη και το μήνυμα της Γυάρου ζωογονεί και πρέπει να ζωογονεί σε μια εποχή υποτονική, την αδιάκοπη προσπάθεια για τη διεύρυνση των δικαιωμάτων, τον εμπλουτισμό της Δημοκρατίας - τη διεύρυνση των ορίων της Ελευθερίας.

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ, 27 χρόνια μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην πατρίδα μας, για να τιμήσουμε τους αγώνες, τη θυσία και τη στάση εκείνων που στάθηκαν όρθιοι.

Αποτελεί το μεγαλύτερο επίτευγμα της Δημοκρατίας μας - της Δημοκρατίας που χτίσαμε όλα αυτά τα χρόνια της Μεταπολίτευσης, της Δημοκρατίας όλων μας, όλων των Ελλήνων - ότι τόποι σαν αυτόν είναι τόποι μνήμης.

Όλα όσα χώρισαν τους Έλληνες, όσα έστρεψαν τον έναν εναντίον του άλλου, όσα οικοδόμησαν την μισαλλοδοξία και τη διχαστικότητα, ανήκουν στο παρελθόν. Έχοντας διδάξει στον καθέναν μας σε τι τραγωδίες και σε τι εθνική απομείωση μπορεί να οδηγήσει και ο διχασμός και η άρνηση της γνώμης του άλλου. Πόσες ευκαιρίες πνίγει. Πόσες ανθρώπινες ζωές σφραγίζει. Πόση πικρία μπορεί να γεννήσει.

Εκείνα που χώρισαν τους Έλληνες ανήκουν στο παρελθόν.

Και γι' αυτό ένας τόπος σαν την Γυάρο είναι και τόπος γιορτής.

Γιορτής της Δημοκρατίας μας.

Μιας σταθερής και ώριμης Δημοκρατίας.

.....

(παύση)

Μίλησα για μνήμη. Γιατί μόνο διατηρώντας ζωντανή τη μνήμη της ιστορίας τους, μόνο γνωρίζοντας τι έχουν ζήσει και τι σημαίνουν όσα έχουν ζήσει – μπορούν οι άνθρωποι να διαμορφώνουν, συνειδητά, το αύριο. Το ξεπέραςμα των μαύρων ημερών του παρελθόντος, δεν σημαίνει λήθη. Οι Έλληνες οφείλουμε να διατηρούμε ζωντανή τη μνήμη. Τη μνήμη όσων έγιναν, τη μνήμη αυτών που σήμαναν όσα έγιναν σε τόπους σαν τη Γυάρο. Η μνήμη για τους ελεύθερους ανθρώπους είναι προϋπόθεση και της αξιοπρέπειας και της ελευθερίας τους.

Η μνήμη δεν είναι κάτι το αφηρημένο. Τα ιστορικά γεγονότα άνθρωποι τα διαμορφώνουν. Η ουσιαστική ιστορία από τις στάσεις ανθρώπων δημιουργείται. Και εδώ, βρισκόμαστε ακριβώς σ' ένα τόπο όπου παραμένουν ζωντανές οι προσωπικές στάσεις, οι προσωπικές διαδρομές των ανθρώπων που έβαλαν το δικό τους φρόνημα μπροστά, για να διεκδικούμε εμείς – όλοι οι Έλληνες – το μέλλον.

.....

(παύση)

Η Ελλάδα σήμερα στην αυγή του 21^{ου} αιώνα με ουσιαστική ενότητα και με στέρεη Δημοκρατία πορεύεται μπροστά, με πίστη στις δυνάμεις της και αισιοδοξία.

Με στόχο ένα πιο ισχυρό κοινωνικό κράτος, πιο δυνατούς πολίτες, πιο ελεύθερη κοινωνία.

Από τέτοιους τόπους, τόπους αγονίας, μαρτυρίου και ελπίδας για τον άνθρωπο και τα δικαιώματά του, μπορεί κανείς να αντλήσει, σε μια εποχή αβεβαιότητας και αμφιβολίας, ουσία και νόημα. Για να προχωρήσει σήμερα μπροστά, για ακόμη περισσότερη Δημοκρατία και Ελευθερία.